

Literacydiskurser i FB-grupper för lärare

Författare: Erika Gillblad, Ann-Christin Randahl och Christina Olin-Scheller

Forskningsämne: literacy, skrivundervisning, skrivdiskurser

Sociala medier är idag en viktig arena för professionella diskussioner mellan lärare (Liljekvist m. fl., 2017). Här möts både erfarna lärare, lärarstudenter, aktörer och stakeholders och skapar tillsammans en professionell lärandegemenskap. Tidigare studier av Facebookgrupper för lärare (Randahl m.fl., 2017) har visat att utbytet och interaktionen på sociala medier framförallt rör undervisningspraktiken. I denna studie vill vi fördjupa analysen genom att fokusera medlemmarnas föreställningar om literacy.

Hur medlemmarna positionerar sig analyseras med hjälp av Ivaničs diskursramverk (Ivanič, 2004, 2017). Det ursprungliga ramverkets sex diskurser har utökats med en sjunde diskurs för tänkande. I denna sjunde diskurs är skrivande både en mental process och en skrivhändelse, och hjälper skribenten att sortera sina tankar och lära i skolans alla ämnen. Ramverket innefattar därmed: färdighetsdiskursen, kreativitetsdiskursen, diskursen för tänkande, processdiskursen, genrediskursen, socialpraktiska diskursen och sociopolitiska diskursen (Gillblad & Lindgren u.u).

Materialet består av ett stratifierat urval interaktioner från tre stora Facebook-grupper för lärare i svenskämnen och ingår i projektet ”Fortbildning på Facebook” (Dnr 2015:01979). I fokus för analysen står lärarnas diskussioner om skrivundervisning, men också resurser som tillgängliggörs i form av bifogade dokument, bilder, länkar och läromedelstips utgör underlag för analys.

En inledande analys av samtliga interaktioner visar att diskussioner om läsning och skrivande dominerar. Drygt 40 % av trådarna handlar om läsning och knappt 40 % om skrivande. Övriga färdigheter diskuteras i mindre omfattning. Tala fokuseras i knappt 10 % av trådarna, medan lyssna nästan helt saknas.

När interaktionerna om skrivande fokuseras visar preliminära resultat att samtliga sju diskurser finns representerade. De textfokuserade skrivdiskurserna (färdighetsdiskursen och genrediskursen) dominerar. Kreativitetsdiskursen är också framträdande, framförallt i trådar som behandlar skrivundervisning i yngre åldrar. Däremot är antalet interaktioner om ett kontextfokuserat skrivande (den socialpraktiska och sociopolitiska diskursen) få. Vidare tycks materialet ge anledning att undersöka relationen mellan de två skrivpedagogiska modeller som är mest framträdande i svensk skola: processskrivandets och genreskrivandets metodik.

Studien är ett viktigt bidrag till det skrivdidaktiska fältet, och visar vilka skrivdiskurser lärare gör relevanta i de nätverk som de själva initierat och upprätthåller. I relation till teorier om professionella lärandegemenskaper ger studien kunskap om vilka gemensamma värderingar som skapas om skrivandets mål och mening.

Referenslista

- Gillblad, E. & Lindgren, E. (2018). *Discourses in teachers' talk about writing*. U.u.
Ivanič, R. (2004). Discourses of writing and learning to write. *Language and Education*, 183(3), 220–245.

- Ivanič, R. (2017). Rundabordssamtal om skrivdiskkurser och skribenters identitet och presentation på *Litum-symposiet*, 4–5 juni, Umeå universitet.
- Liljekvist, Y., van Bommel, J., Olin-Scheller, C. (2017). Professional learning communities in a web 2.0 world: Rethinking the conditions for professional development. I: I. H. Amzat, N.P. Valdes & B. Yusuf (red.). *Teacher empowerment toward professional development and practices: perspectives across borders*. NY: Springer.
- Randahl, A., Olin-Scheller, C., van Bommel, J., & Liljekvist, Y. (2017). Svensklärare på sociala medier: En ämnesdidaktisk analys av tre svensklärargrupper på Facebook. I: *Tolfta nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning*, Karlstad 24–25 nov, 2016.